Monetarista elemek a román gazdaságpolitikában

KINTER TÜNDE – PÉTER ANDRÁS

A monetarizmusnak, mely ennek a dolgozatnak a pillérjét képezi, mint gazdaságpolitikai irányzatnak a megismerése elengedhetetlenül szükséges az aktuális romániai gazdaságpolitika, elsősorban a pénzpolitika megértéséhez. Mindenekelőtt le kell szögezni, hogy nem tiszta monetarizmusról van szó, hanem egyes monetarista elemek foganatosításáról, a továbbiakban bemutatásra kerülő stratégiai célok megvalósítása érdekében, más gazdaságpolitikai eszközökkel társítva.

A gazdasági elmélet és gyakorlat két-, illetve háromirányú lehet:

– keresletelvű (keynesiánusi) közgazdaságtani felfogás és gazdaságpolitika, mely elsősorban a munkanélküliség megszüntetésére irányul, az inflációt megengedi és másodrendű kérdésként értelmezi.

– kínálatelvű (neoklasszikus) gazdaságpolitikai felfogás és gyakorlat, mely alapvetően inflációellenes és a munkanélküliség kérdését mellőzi; ez a friedmani koncepció.

– egyeztetett mixt (vegyes) politika, amely mind a kínálatoldali gazdaságtörekvéseket, mind pedig a társadalmi kohézió megteremtését fontosnak ítéli meg.

A fenti bevezetőből már egyértelműen adódik az a következtetés, hogy a román kormány gazdaságpolitikája vegyes, tehát monetarista, keynesiánus elemeket egyaránt alkalmaznak benne. Most már jogosan tevődik fel a kérdés: mi is a monetarizmus? Ennek a kérdésnek a megválaszolása egy rövid gazdaságtörténeti visszatekintést igényel.

A nyersanyag- és olajválsággal kezdődött 1973. évi válság egy új közgazdasági irányzatnak a megszületésével járt együtt; az irányzat legnevesebb képviselője a chicagói közgazdasági iskola vezéralakja, Milton Friedman lett, aki 1976-ban közgazdasági Nobel-díjat kapott munkásságáért. Állítása szerint a gazdasági problémák legfőbb oka az infláció, az pedig arra vezethető vissza, hogy az állam a magas adókkal túlságosan sokat von el a vállalkozói szférától és emel át a költségvetésbe, az állami vállalatokba, így a kevésbé hatékony ágazatok és vállalatok is működhettek. Egyébként a magát „új mennyiségi pénzelméletnek” tituláló irányzat – „quantity theory of money” – a 16. századig nyúlik vissza (a „monetarizmus” nevet csak 1968, Karl Brunner keresztelője óta viseli).

A korai monetaristák szerint a pénz minden gazdasági tevékenység és mechanizmus motorja, nem passzív tényező, amely csak kifejezi és követeli a technikai fejlődés, a foglalkoztatottság, a külkereskedelem változásait. A monetáris politikát magát úgy definiálják, mint a pénzügyi hatóságok cselekvésének a hatását a pénzállományra. Ha például a monetáris hatóságok megnövelik a gazdasági szereplők kezén lévő pénzállományt, akkor az emberek elköltik a fölös pénzt, ez feltornássza az árakat, és inflációt gerjeszt. A magas árak ösztönzik a termelést. A pénzmennyiség szabályozásán keresztül az állam rövid távon befolyásolja a devizaárfolyamot, a GDP alakulását és a foglalkoztatottság szintjét is.

A mai monetáris politika lényege tehát a pénz mennyiségi elméletének politikai alkalmazása. A pénz mennyiségi elmélete szerint: ha a pénzmennyiség gyorsabban növekszik, mint az árumennyiség, az árak emelkedni fognak, méghozzá a két mennyiség növekedése közötti százalékpontos növekedéssel. A kormányzatnak tehát a pénzmennyiséget úgy kell növelni, hogy az megegyezzen a BHT várható reálnövekedésével.

A költségvetési (fiskális) politikát eleve hatástalannak tekintik, mert képviselőik szerint a kormányzati vásárlások azonos mértékű magánberuházást szorítanak ki a kamatláb növekedésén keresztül.

A monetarizmus a ’80-as évektől a legtöbb ország gazdaságpolitikájának az alapját alkotja, akárcsak a keynesianizmus az 1936-ot követő negyven esztendőben.[1] A monetarista gazdaságpolitikáról az elmúlt évek gyakorlata során kiderült, hogy kiválóan alkalmazható a kereslet-előrefutás okozta infláció megfékezésére. Ez azt jelenti, hogy a nemzeti bank túl gyorsan növeli a gazdaságnak nyújtott hiteleket és ezáltal a pénzmennyiséget. Gyakran ezt a hatást a kormány is súlyosbíthatja azáltal, hogy a költségvetési hiányt részben külföldi kölcsönből finanszírozza. Ilyen körülmények között nő a forgalomban lévő pénzmennyiség, s ezáltal az áruk iránti kereslet gyorsabb emelkedését vonja maga után a megtermelt áruk mennyiségével szemben. Ezt kereslet-visszafogással kell orvosolni, azaz restriktív hitelpolitikával és pénzpolitikával.

[1] Az Egyesült Államokban Paul Volcker, a Federal Reserve 1979-ben kinevezett elnöke, az Egyesült Királyságban pedig Margaret Thatcher konzervatív kormánya alkalmazta szinte ugyanabban az időben a monetarista politikát. Ennek legfőbb eszköze a kamatlábak felhajtása útján történő hitelmegszorítás volt.

A legtöbb kritika a monetarista gazdaságpolitikát azzal kapcsolatosan érte, hogy megfékezi ugyan az inflációt, de visszafogja a gazdasági növekedést, holott az inflációt főként azért kell fékezni, mert visszafogja a gazdasági növekedést. Tehát itt egy kirívó ellentmondás fedezhető fel.

Ugyanakkor a monetaristák arról is megfeledkeznek, hogy a kereslet nemcsak azért haladja meg a kínálatot, mert a kereslet előrefut, hanem kivételes esetekben azért is, mert a kínálat visszaesett. Az infláció változatlan pénzmennyiség mellett is felgyorsulhat, ha megnövekszik a pénz forgási sebessége.

A monetarizmus a gyakorlatban legtöbbször gazdasági liberalizmussal párosul, azaz a piaci önszabályozás mechanizmusára épül, mindennemű beavatkozást kizárva. E szerint a laissez faire, vagy másképp a Smith-i „láthatatlan kéz" a szükséges mederbe tereli a gazdaságot.

Miután a monetarizmus elméleti vázát áttanulmányoztuk, a következő lépésben azt szeretnénk megvilágítani, hogy mindez hogyan nyilvánul meg a gyakorlatban Románia jelenlegi gazdaságpolitikájában, melynek legfontosabb lépései a szerkezeti reformok felgyorsításában, a makrogazdasági versenyképesség fokozásában valamint a külső és belső egyensúly helyreállításában összegezhető. A fő célkitűzés Románia felkészítése a 2007. június 1-jei Európai Unióhoz és Monetáris Unióhoz való csatlakozásra. Ennek azonban szigorú konvergencia-feltételei vannak, melynek teljesítése elsősorban a piacok működésének javításával érhető el.

Románia kormányának 2005–2008 közötti időszakára vonatkozó EU-s csatlakozási programjában különös hangsúlyt kap a fiskális-költségvetési eljárás javítása, amely igen erős hatást kellene gyakoroljon a gazdasági növekedésre, az ország gazdasági-társadalmi előrehaladására, az általános jólét megteremtésére. A költségvetési mechanizmus javításának központi kérdése az adók reformjára vonatkozik, vagyis hogy a kínálatszerű ösztönző adórendszer bevezetésével könnyítsenek az adókulcson, és így, az egyéni jövedelmek emelésével, több jusson a megtakarításokra, a magánberuházások finanszírozására.

A kormányralépés első intézkedésével az új politikai hatalom a 2004. dec. 29-i 138-as sürgősségi rendelettel módosította a 2003/571-es fiskális törvényt, és a jövedelmi adót 16%-ra egységesítette. A megállapított új adókulcs az alapjövedelmekre, főleg a munkabérekre és a profitokra vonatkozik, és ez számottevő adócsökkenést jelent az előző, 40%-ig felmenő progresszív adóval szemben. Ugyanakkor egy későbbi intézkedés, a 2005. jan. 7-ei 19. számú pénzügyminisztériumi rendelet lényeges könnyítéseket ír elő a kisebb jövedelmű, főleg a többgyermekes családok részére, ugyanis az eltartott személyek arányában csökkenthetik a megadóztatásra kerülő jövedelmeket.

Az új pénzügyi intézkedés legfőbb indoka, hogy a pénzügyi politika hathatósabban szolgálja a teljesítményt, hogy az adókmultiplikátor hatást gyakoroljanak és a gazdasági növekedéssel párhuzamosan a társadalmi kohéziót szolgálja. Ezt a felfogást számos nemzetközileg elismert közgazdász dolgozta ki, és „kínálatoldali iskola" néven 1980 körül valóságos mozgalmat indítottak el a kedvező hatású alacsonyabb adókulcsok bevezetéséért. Elég, ha itt Arthur Laffer amerikai közgazdász tételét említjük, amely „Laffer görbe" néven látott napvilágot. Eszerint a magas adókulcsok csak bizonyos határig növelik az adóbevételt, ezen túl már fékező hatást fejtenek ki, és így a túlzott adók növekedésével a bevételek abszolút mértékben is csökkennek. Ekkor az emberek kezdenek kevesebbet dolgozni, kisebb mértékben megtakarítani, vagy pedig tevékenységüket a feketegazdaságba irányítják. A kínálatoldali kísérlet az Amerikai Egyesült Államokban és Angliában az 1980-as gazdasági válság okozta nehézségek leküzdésére irányult. Reagen elnök javaslatára az amerikai kongresszus valamennyi személyi jövedelemadóra 25%-os adókulcsot állapított meg. Ez segítette a gazdasági szerkezet átalakítását, a teljesítmény növelését, de jelentős hiányokat okozott a költségvetési bevételekben, és az államadósság jelentős növekedésével párosult. Egyes vélemények szerint a kísérlet nem hozta meg a várt eredményeket.

A rendszerváltás után számos közép- és kelet-európai országban is egységes jövedelmi adókulcsot vezettek be: 1994-ben Észtországban 26%-os egységes adókulcsot állapítottak meg, melyet azután 20%-ra csökkentettek, 1997-ben Lettországban 25%, 2000-től Oroszországban 13%, 2004-től pedig Szlovákiában 19%, Ukrajnában 13% az adókulcs.

Az új román adópolitika arra irányul, hogy kedvező hatást gyakoroljon az üzleti tevékenységre, serkentse a magánkezdeményezést, és hogy felszínre hozza, vagyis hivatalossá tegye a rejtett gazdaságot. Az adóenyhítés egyaránt kiterjed a munkavállalás, illetve a tőke hasznosítására. Kedvező következményei az infláció kiszorításában, az ország pénzügyi egyensúlyának megszilárdításában, és nem utolsósorban, a középosztály megerősödésében kellene jelentkezzen.

Az intézkedések ugyanakkor a fiskális-költségvetési mechanizmus gyökeres átalakulását irányozzák elő, ez kiterjed

az adók pontos megállapítása mellett az adóbehajtás megszigorítására, az adócsalás büntetésére, az adórendszer decentralizálására, az önkormányzati szervek szerepének a megnövelésére.

Az adórendszer sikere attól is függ, hogy biztosítja-e a megfelelő költségvetési bevételt, a költségvetési egyensúlyt. Sajnos máris jelentkeznek a nehézségek: a jövedelemadóból származó elégtelen bevételek a kormányt arra kényszeríttették, hogy a fogyasztói adó drasztikus emelésével pótolja a költségvetési hiányt. A 2005 márc. 24-i 24-es számú sürgősségi rendelet számos termék fogyasztói árát a fogyasztói adó emelésével terhelte. Az alkohol, a dohány, a benzin, gáz, villanyenergia, konfekció ára, háztartási termékek, elektromos ipari termékek, gépkocsik esetében a fogyasztói adó jelentős arányban emelkedett, ami általános drágulást eredményez.

A gazdaságpolitika egy másik fontos alkotóeleme a monetáris politika, mely azt jelenti, hogy az állam a pénzforgalom és a kamatláb szabályozásával hat a gazdaságra. Ez a beavatkozás két módon valósulhat meg:

– expanzív pénzpolitikával, amikor az állam több pénzt pumpál a gazdaságba, hogy növelje a keresletet, és így élénkítse a gazdaságot, vagy

– restriktív pénzpolitikával, amikor az állam csökkenti (vagy korlátozza) a forgalomban lévő pénzmennyiségét, ezáltal korlátozza a keresletet, s így a termelés növekedését is.

Románia aktuális pénzpolitikája restriktív, melynek megvalósítója a Román Nemzeti Bank. Akkor megszorító a monetáris politika, amikor a gazdaságban lévő hitelállomány reálértékének növekedése lelassul, netalán megáll.

Mivel az inflációt elsősorban kereslet-előrefutás okozta a mértéktelen hitelek következtében, ezért a monetáris politika legfontosabb eszköze a kamatláb módosítása lett. 2003 második felében a RNB a kamatlábat mesterségesen felhajtotta, mely hitelkivonást és keresletcsökkenést eredményezett.

A monetáris eljárásban a legnagyobb gond viszont az volt, hogy a kamatlábat olyan magasra hajtotta fel a Központi Bank, hogy a bankoknak érdemesebb volt a RNB-be kamatra letétbe helyezni a lakossági és vállalati megtakarításokat, ahelyett, hogy hitelek formájában kihelyezték volna őket a gazdaságba. Így a „bankok bankja" nem nettó hitelezője volt a kereskedelmi bankoknak, hanem nettó adósa.

Mivel a RNB kamatlábak 2003 augusztusában történő növelésére a kereskedelmi bankok csak késve reagáltak, ezért még két alkalommal 1–1 százalékpontos kamatlábnövelést hajtottak végre, 21,5%-ot is elérve. A magas kamatláb vonzotta a külföldi tőkét, ugyanakkor növelte a valutában igényelt hitelek részarányát.

Ilyen környezetben még 2004 elején is restriktív volt a pénzpolitika. A nominális kamatláb első csökkentésére 2004 júniusában került sor, mely azután még hat alkalommal megismétlődött. 2004 végére 17%-os szintig csökkent. 2005 elején egy újabb 1,25%-os kamatlábcsökkenés következett, s ezáltal elérte az aktuális 15,75%-os értéket.

Összesítve: 2003. december – 2005. január között a nominális kamatláb 5,50 százalékponttal csökkent az inflációs ráta 5,40%-os leszorítása mellett és a lej felértékelődésével párhuzamosan.

Jelenleg a forgalomban lévő többlet pénzmennyiség felszívásának (sterilizációnak) a legfontosabb eszközei a nyíltpiaci műveletek és RNB-be történő egy hónapos betétek bevonása.

2004 júniusától a RNB 3 hónapos futamidejű kincstárjegyeket bocsátott a forgalomba. Ezzel nem a gazdaságpolitika irányát kívánta kifejezni, hiszen árelfogadó (pricetaker) minőségben jelenik meg ezen értékpapírok piacán.

A költségvetési hiány nem annyira pénz, mint inkább kötvények és más értékpapírok kibocsátásával történő fedezése viszont megemeli az államadósság mértékét.

Egy másik új elem a monetáris politika terén a kötelező tartalékráta módosításában rejlik. Eszerint a RNB 25%-ról 30%-ra növelte a kötelező tartalékrátát a valutában lévő betétek után, míg a hazai pénznemben létezőbetétek esetében a kötelező tartalékráta változatlanul 18% maradt. E lépésnek a jelentősége abban rejlik, hogy így csökkenthető a devizában nyújtott hitelek mennyisége, mely az utóbbi években jelentősen megnőtt az összhitel keretén belül.

Az infláció mérséklésére a kormányzat irányított lebegő (managed floated) árfolyampolitikát is alkalmaz, mely azt jelenti, hogy a Nemzeti Bank szinte naponta adja-veszi az ország pénznemét a piacon, hogy ezáltal kiküszöbölje a nagyobb átmeneti árfolyam-ingadozásokat. 2004-ben a valutavásárlás nettó értéke rekordmennyiséget ért el. Ennek az oka a kamatláb felemeléséből adódó forró pénzek (spekulatív tőke) „becsalogatásának elkedvetlenítése". Eredményeként 2004-ben a román lej 16,5%-os felértékelése mutatható ki a dollárból és euróból alkotott valutakosárral szemben. Ez nagyméretű lejerősítést jelent a 2004-es 3,3%-os felértékeléshez képest.

Mivel a felértékelés növeli az export árát, és csökkenti az

importét, romlik az export versenyképessége. Ezt a kormány a munkatermelékenység növelésével és a termelési költségek csökkentésével próbálja semlegesíteni. Tehát arra készteti a vállalatokat, hogy a költségek csökkentése révén fokozzák a külső és belső versenyképességet. Mivel a román gazdaság jellemzője, hogy az össz importon belül magas a nyersanyagok és az energetikai termékek részaránya, az olcsó import csökkenti a hazai termelési költségeket.

A jövőben áttérnek az inflációs célkövetés (inflation targeting) rendszerére, melynek technikai feltételeit már kidolgozták a Nemzetközi Valutaalap segítségével.

Annak ellenére, hogy a kamatlábak csökkentése a jövőben is folytatódik, ez még mindig meghaladja a világpiaci kamatlábat. Ezért fontos a spekulatív tőkebeáramlás sterilizációja a Központi Bank révén.

A jövőben is restriktív marad a monetáris politika, az infláció csökkentésének folytatása céljából, melynek legfontosabb eszközei a kamatláb-politika és árfolyampolitika marad. Az inflációs várakozásokra jelentős pozitív hatás várható a 2005. július elsejére tervezett erős lej bevezetésével, azaz a nemzeti pénznem denominálásával.

Amennyiben az inflációs ráta 4% alá csökken, és ezzel párhuzamosan a világpiaci és hazai kamatláb közötti különbség is mérséklődik, ezzel megvalósulhat a lebegő árfolyamrendszerre való áttérés.

A RNB által alkalmazott eszköztár kialakításakor az átláthatóság és költséghatékonyság mellett egyre nagyobb szerepet kap a kompatibilitás, vagyis az Európai Központi Bank eszköztárához való illeszkedés.

A monetarizmus elsősorban az inflációellenes politikában nyilvánul meg. A dezinflációs folyamatot a jövőben is folytatni kívánja a nemzeti bank. 2004-re sikerült ugyan elérni a 14,1%-os tervezett inflációs szintet, de 2007-re jóval alacsonyabb, 3?4%-os kúszó infláció elérése a cél.

Ez nehezen valósulhat meg, amikor az egyes alapélelmiszerek ára növekedett, az üzemanyag megdrágult és a további árkiigazítások inflációs hatásúak lehetnek.

A monetarizmus felfogásban a jövedelempolitika is központi helyet foglal el. A strukturális jövedelempolitika a jövedelemelosztás megváltoztatására irányul. 2004-ben, az inflációs előrejelzéseknél nagyobb mértékben növelték a minimálbéreket országos szinten, ami azt jelentette, hogy az árnövekedést ellensúlyozták a jövedelmek növelésével. 2004-ben a bruttó nominálbér 2 800 000 lejre emelkedett, azaz 12%-kal az előző évhez viszonyítva. 2005-re ez a növekedés folyatódik 10,7%-kal. (3 100 000 lej).

Ugyancsak ez évtől az egységes 16%-os jövedelemkulcs bevezetése az átlagos nettó jövedelmet 3,4%-kal növeli. 2008-ig még 60%-kal kívánják emelni a bruttó átlagjövedelmeket de, ezt csak a munkatermelékenység nagyobb mértékű fokozásával összhangban lehet megvalósítani.

A kereskedelempolitika terén 2005–2007 között a nemzetközi kereskedelem fokozatos liberalizálása, vagyis a kereskedelmi gátaklebontása a követendő cél (a Kereskedelmi Világszervezettel – WTO – folytatott fordulókkal összhangban), a világpiaci árak csökkentése miatt. Nagy hangsúlyt kap a láthatatlan kereskedelem, valamint a tőkeexport fokozása.

A gazdasági növekedés hajtómotorja a hazai, főleg a fogyasztói kereslet növekedése. Ennek következtében azonban a gazdasági növekedés egy erőteljesebb külső egyensúlyhiánnyal jár.

Az utóbbi két évben a kereslet túlságosan előreszaladt, meghaladva a BHT növekedését. Ezért a fogyasztási, akárcsak a beruházási keresletet részben importból kellett fedezni. Ezzel magyarázható a nettó export (export-import) -3,6%-os negatív értéke.

A külkereskedelem a jövőben is nagyobb mértékű lesz, mint a GDP növekedése. Így 2005–2007 között az éves export átlagosan 14,9%-kal fog nőni, míg az import 14,5%-kal, mely a külkereskedelmi mérleg deficitjét 5,3 Mrd. euróról (2004), 8 Mrd. euróra emeli 2007 végére.

Szerkezetileg, a gazdasági növekedést elősegítő tényezők között, a termelési tényezők összetermelékenysége áll az első helyen, 4%-os részaránnyal.

Összegezve: a jövőre vonatkozóan a makrogazdasági cél a gazdasági reformok felgyorsítása az EU-s csatlakozás megvalósítása érdekében. E tekintetben a tervezés óvatos. Az előrejelzések erőteljes, fenntartható gazdasági növekedéssel, az infláció csökkenésével, és habár nagy összegű, de finanszírozható fizetési mérlegdeficittel számolnak.

Mivel Románia nyitott gazdaság és az EU gazdaságába jelentősen integrált (fő kereskedelmi partnerek), ezért nagyon érzékenyen reagál a külső gazdasági környezet változásaira. Így az EU gazdasági növekedése serkentőleg fog hatni Románia gazdasági prosperitására.

A potenciális kibocsátás várhatóan 2004–2007 között 7,4%-kal növekszik (2004-ben 10,4%-kal, 2005-ben 6,4%-kal, 2007-ben 6,3%-kal), de látható a növekedési ütem lassulása. Ennek oka az, hogy a tényleges kibocsátás jóval meg-

haladja a potenciális kibocsátást, mely inflációt gerjeszt, és külső egyensúlyhiányt eredményez.

Az egységes 16%-os adókulcs ösztönzőleg hat a lakossági fogyasztásra, de a jövedelem gyorsabb növekedési üteme következtében a fogyasztás növekedési üteme lelassul.

Így 2005-re a fogyasztói reálkereslet növekedése 7,7%-os (amely csökkenést tükröz a 2004-es év 9,9-ával szemben) lett, míg a reáljövedelem emelkedése ennél nagyobb ütemű, 12,4%-os.

A következő években folytatódik a reáljövedelem növekedésének lassulása (2006-ban 5,2%, 2007-ben 5,6%), mely a fogyasztásnövekedés ütemének visszaesését idézi elő (2006-ban 6% és 2007-ben 5,5%).

A fenntartható gazdasági növekedés további lényeges feltétele, hogy az alacsonyabb adókból befolyt pénztöbbletet ne annyira fogyasztásra, mint inkább beruházásokra fordítsák. Ha ez megvalósul, akkor 2007-re a beruházási ráta a BHT 26,8%-ára nő, míg a belső megtakarítási ráta 19,4%-ra. Azonban nem szabad megfeledkezni a felhalmozás aranyszabályáról sem, mely szerint a túlzásba vitt felhalmozás káros. Olyan ütemű és mértékű megtakarítás szükséges, amelyet a műszaki haladás és gazdasági hatékonyság igényel.

A beruházások finanszírozásában a külső pénzforrásoknak továbbra is döntő szerep jut. Az EU részéről történő átutalások a következő két évben a BHT 1,3–1,4%-át fogják kitenni, ezáltal pedig a beruházások átlagosan évi 12,7%-kal növekedhetnek. A 2007-es EU-s csatlakozással egy időben Románia hozzáférhet a Kohéziós Alapokhoz, így az onnan jövő transzferek hozzávetőlegesen 2032,2 millió euróra duzzadhatnak, mely a GDP 2,2%-a. A beruházásokat a monetáris politika lépései (kamatcsökkenés és lejfelértékelés) is ösztönözni fogják.

Ha az EU-s alapok befolyása a gazdaságra az előrejelzett ütemben fog megvalósulni, és a külföldi tőkebefektetések évi 3,8–4 milliárd euróra fognak rúgni, akkor az előrejelzett (2004-ben 7,6% volt) 6,3%-os folyó fizetési mérleghiány is finanszírozhatóvá válhat. Ez azt jelenti, hogy a folyó fizetési mérleg hiányának 98%-a olyan forrásokból fedezhető, mely nem gerjeszt adósságot. A külső államadósság 2007-ig növekedni fog, kb. a BHT 23%-áig, de ez még a visszafizetési képességet nem veszélyezteti.

Nem csupán a liberális felfogás, hanem a demokrata párt által képviselt szociális felfogás is lényeges, melyben hangsúlyt kap a munkanélküliség csökkentése. 2007-ben a munkanélküliségi ráta ugyan 0,4%-kal csökkeni fog, de még mindig magas 7,1%-os szinten állapodik meg.

A fenntartható gazdasági növekedés biztosítása a kormány gazdaságpolitikájában nem lehet öncél, hanem a jólét megfelelő emelését kell alátámassza. Mivel Románia le van maradva, ezért ezt nem lehet egyik napról a másikra megvalósítani, hanem csak fokozatosan, kis lépésekben, amely a kormányt a gazdaságpolitika óvatos tervezésére inti. Nagyon fontos, hogy a versenyképesség fokozása céljából elsősorban a minőségre kell helyezni a fő hangsúlyt. A tudásalapú gazdaság és az információs társadalom felé vezető utat a tudományos kutatás ösztönzésével, oktatással, az innovációval kell kiépíteni, mert ez hozzájárul az emberi és a termelői potenciál növeléséhez. Ennek megvalósításában a külföldi tőke bevonásának lényeges szerep jut.

Ahhoz, hogy Románia 2007-ben az Európai Unió tagjává váljon, sürgősen kell teljesítse az erre vonatkozó konvergencia-kritériumokat, melyek egyik fontos eleme az infláció alacsony szintje. Következésképpen teljesen megalapozott az, hogy a RNB és a kormány kitűzte az elkövetkező években szükséges dezinflációs pályát. E pálya alapján a Jegybank 2007 végére 4,4 %-os inflációs szint elérését tűzte ki, a maastrichti kritériumnak megfelelően. Ez egyben a monetarista politika fő célja is. Lényeges ennek a célnak a megvalósítása, de nem bármilyen áron. A túlzott hitelkivonás ugyanis többet árthat, mint használhat, mert ahogyan azt Gróf Széchenyi István már 1830-ban megfogalmazta: „A hitel hija minden mozgást elakaszt”. (*Hitel*, 205. old.).

Mivel Románia az átalakulás időszakában van, a monetáris politika célkitűzéseit nehezebb megvalósítani, a gazdasági környezet sajátosságai következtében. Ennek legfőbb oka az, hogy a piacok, amelyekre a monetáris politika mindenekelőtt hatni kíván, még csak kezdetleges formában léteznek, működésük akadozik, a piacok még nem tesznek bizonyságot kellő érettségről. Következésképpen a piacokon működő gazdasági szereplők gyakorta változtatják magatartásukat, cselekvési irányvonalukat, emellett rövid időszakok alatt is jelentősen módosulhat a gazdasági szereplők száma. Gyenge a pénzügyi fegyelem, ami úgyszintén hozzájárul e politika hatékonyságának korlátozásához. Következetlen az adópolitika is, amely legtöbbször nem tart lépést a monetáris politikával, s ez újabb nehézségeket támaszt pénzügyi téren. Tehát a monetarista politika csak akkor lehet igazán eredményes és célravezető, ha komoly erőfeszítéseket tesznek a makrogazdasági stabilitás biztosításáért. Nagyon fontos, hogy az ország felelős pénzügyi tényezői határozottak le-